

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 31.3.2010
KOM(2010)126 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG
EUROPA-PARLAMENTET**

Humanitær fødevarebistand

SEK(2010)374

1. INDLEDNING

I overensstemmelse med konsensusen om humanitær bistand¹ og mere generelt for at fremme bedste praksis for levering af EU's og EU-medlemsstaternes fødevarebistand, er de overordnede mål med denne meddelelse:

- (1) at gøre EU's fødevarebistand så effektiv som mulig i overensstemmelse med Kommissionens humanitære mandat, som fastlagt i de relevante retsregler på området og i overensstemmelse med finansforordningen²
- (2) at skabe øget sammenhæng mellem de forskellige politikker og bedre koordinering og komplementaritet mellem Kommissionens, medlemsstaternes og de øvrige donoreres levering af fødevarebistand
- (3) at underrette partnere og interessenter om Kommissionens mål, prioriteter og standarder for levering af fødevarebistand.

Denne meddelelse udstikker derfor den politiske ramme for EU's humanitære fødevarebistand. Den forklarer, hvilke problemer og tendenser der skal tages i betragtning, hvilke koncepter, definitioner og mål der skal ligge til grund for humanitær fødevarebistand, hvilke principper der skal ligge til grund for arbejdet samt anvendelsesområdet for de foranstaltninger der træffes.

I de ledsagende arbejdsdokumenter redegøres nærmere ud fra en mere praktisk vinkel for, hvordan Kommissionen planlægger, gennemfører og koordinerer sin humanitære bistand.

Denne meddelelse skal sammenholdes med Kommissionens meddelelse om fødevarerikkerhed (Et strategisk EU-initiativ til at hjælpe udviklingslandene med at løse problemet med fødevarerikkerhed). Det er nødvendigt at udarbejde to særskilte meddelelser om disse beslægtede emner for at skelne mellem deres forskellige politiske fokus, nemlig fødevarerhjælp som led i humanitært arbejde til fordel for mennesker, der er ramt af kriser som følge af nødsituationer, og fødevarerikkerhed som led i udviklingsarbejde. De to politiske strategier er udformet med henblik på at sikre sammenhæng og undgå ukoordinerede overlapninger.

2. BAGGRUND

Antallet af naturkatastrofer, som ofte forværres af klimaændringer, er stigende og rammer flere mennesker i dag end tidligere. Konflikter og undertrykkelse undergraver fortsat menneskers mulighed for at tjene til livets ophold og medfører ofte et stort antal flygtninge og internt fordrevne. Hurtig befolkningstilvækst øger presset på naturressourcerne. I mange dele

---

¹ I december 2007 vedtog Rådet for Den Europæiske Union en konsensus om humanitær bistand (Den europæiske konsensus om humanitær bistand: 2008/C 25/01). I den ledsagende handlingsplan, som blev vedtaget som et arbejdsdokument i 2008 (Den europæiske konsensus om humanitær bistand – Handlingsplan: SEK(2008) 1991), anerkender Europa-Kommissionen indirekte princippet om bedste praksis i fødevarerikkerheden og giver et specifikt tilsagn om at etablere forskellige tilgange til at yde fødevarebistand og tilpasse strategien tilsvarende.

² Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 af 25. juni 2002 om finansforordningen vedrørende De Europæiske Fællesskabers almindelige budget (EFT L 248 af 16.9.2002, s. 1).

af udviklingslandene tvinger disse forhold udsatte befolkningsgrupper til at slå om naturressourcerne, hvilket kan føre til yderligere konflikter.

Denne udvikling betyder, at verdens fattigste bliver endnu mere sårbare, navnlig med hensyn til fødevarer og ernæring. Kronisk fødevarerisiko, hvor utilstrækkelig fødevarerproduktion eller manglende mulighed for at købe næringsrige fødevarer fører til et fødeindtag, der konstant er utilstrækkeligt eller af dårlig kvalitet, skaber kronisk fejlnæring. Dette fører til uoprettelige skader for børns udvikling og langsigtede produktivitet, hvilket forværrer fattigdommen og gør befolkningen endnu mere sårbar. De fattigste, som er mindst modstandsdygtige, står også dårligst i tilfælde af katastrofer. Katastrofer kan føre til midlertidige, men dramatiske afbrydelser i fødeindtaget (midlertidig fødevarerisiko), hvilket fører til fejlnæring og øget risiko for sygdom og død³.

Antallet af mennesker, som lider under kronisk og forbigående fødevarerisiko, er faktisk steget med 172 millioner fra 848 millioner i 2006 til 1,02 milliarder i 2009⁴. 95 % af underernærede lever i udviklingslandene, og en stigende andel af dem bor i byområder og er dermed særligt udsatte for svingende fødevarerpriser og den økonomiske/finansielle krise. Akut fejlnæring er et stigende problem og berørte i perioden 1995-2003 8 % af børn under fem år på verdensplan for at stige til 11 % i perioden 2000-2006⁵.

Ca. 10 % af de underernærede lider under manglende fødevarerisiko som følge af en katastrofe eller en nødsituation, og det forventes, at det deraf følgende fødevarerisiko, hvad enten der er tale om humanitær bistand eller udviklingsbistand, fortsat vil stige. Det er derfor vigtigt, at de humanitære midler anvendes så effektivt som muligt og tilpasses til disse stadig mere komplekse forhold, og at beslutningerne bygger på princippet om bedste praksis.

3. DEFINITIONER OG MÅLSÆTNINGER

Formålet med humanitær fødevarerbistand er at sikre et tilstrækkeligt, sikkert og næringsrigt fødeindtag forud for, under eller umiddelbart efter en humanitær krise, hvor fødeindtaget ellers ville være utilstrækkeligt eller u hensigtsmæssigt, for at afværge en uforholdsmæssig høj dødelighed⁶, en alarmerende forekomst af akut fejlnæring⁷ eller uønskede overlevelsesmekanismer. Dette indebærer at sikre, at der er et fødevarerudbud, adgang til næringsrige fødevarer, oplysning om korrekt ernæring og hensigtsmæssige madvaner. Fødevarerbistand kan indebære direkte levering af fødevarer, men kan også bestå af en række andre instrumenter, herunder overførsel eller ydelse af relevante tjenester, rå- og hjælpestoffer, kontanter, vouchere, færdigheder eller viden.

Humanitær fødevarerbistand kan også tjene til at beskytte og forbedre indtjeningsmulighederne for en kriseramet befolkning, til at forebygge eller ændre negative overlevelsesmekanismer (såsom salg af produktive goder eller akkumulering af gæld), som

---

³ Jf. glossar i bilag A til det ledsagende arbejdsdokument.

⁴ De Forenede Nationers Levnedsmiddel- og Landbrugsorganisation (FAO), 19. juni 2009.

⁵ De Forenede Nationers Børnefond (UNICEF) om statistikker over børns situation på verdensplan for 2005 og 2008 ("State of the World's Children").

⁶ Ved "uforholdsmæssig" forstås en kombination af absolutte målinger i forbindelse med etablerede tærskler for nødhjælp (som defineret i Sphere handbook, af UNICEF og FN's stående udvalg for ernæring (SCN)) og relative målinger i forbindelse med kontekstspecifikke basislinjer.

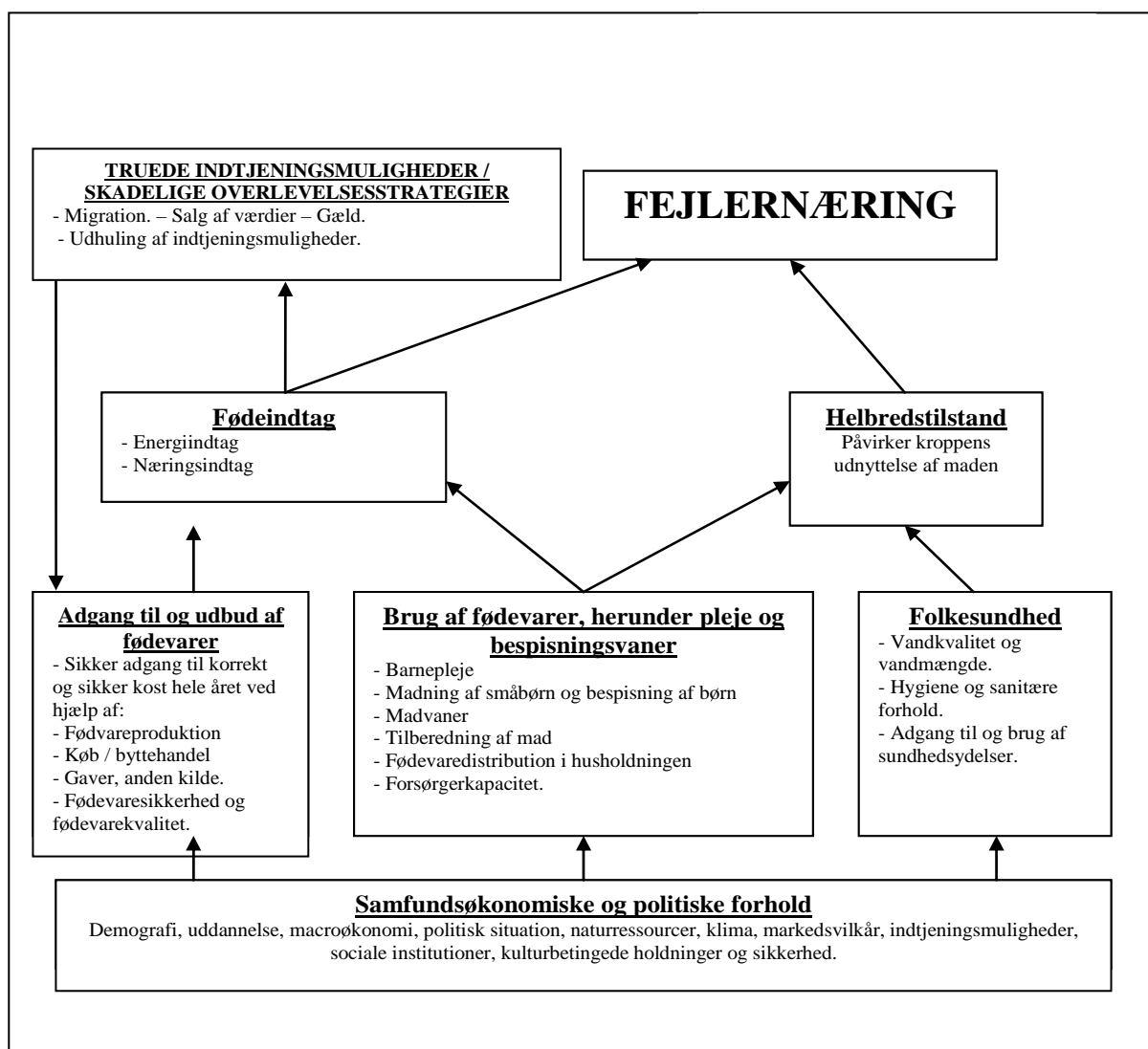
⁷ Som defineret af FN's stående udvalg for ernæring (SCN) og Verdenssundhedsorganisationen (WHO).

kunne få negative konsekvenser for deres eksistensgrundlag, deres fødevarsituation eller deres ernæringsituation på kort eller længere sigt.

Tilstrækkeligt fødeindtag er ikke nødvendigvis i sig selv en garanti for korrekt ernæring. Dårlig sundhed kan forhindre fordøjelse og udnyttelse af næringsstoffer, hvilket kan føre til fejlnæring. Supplerende interventioner såsom at sikre korrekt tilberedning af mad (dvs. brændsel til madlavning) eller adgang til drikkevand, hygiejne og sundhedsydelse kan også blive nødvendige sideløbende med direkte fødevarerassistans for at forebygge eller behandle fejlnæring.

På det begrebsmæssige plan er der inden for de seneste 15 år sket et vigtigt skift, idet man fra automatisk at yde fødevarerassistans i form af naturalier i nødsituationer er gået mere over til at benytte en bredere vifte af humanitære fødevarerassistansværktøjer, der er skræddersyede til at tackle forskellige årsager og symptomer på midlertidig fødevarerussikkerhed.

Den følgende begrebsramme viser de forskellige årsager, forstærkende forhold, symptomer og følger af fødevarerussikkerhed, som ligger til grund for de definitioner og målsætninger for humanitær fødevarerassistans, som Kommissionen har vedtaget:

Tilpasset fra UNICEF's begrebsramme for fejlnæring fra 1997

I overensstemmelse med hovedmålene i EU's humanitære bistand i Rådets forordning (EF) nr. 1257/96 af 20. juni 1996 om humanitær bistand er det overordnede mål med den humanitære fødevarebistand at redde og bevare liv, at beskytte levebrødet og at gøre folk, som er eller med stor sandsynlighed vil blive ramt af fødevarekriser⁸ mere modstandsdygtige eller bedre i stand til at komme over kriser.

Disse mål skal opfyldes ved hjælp af de specifikke mål for humanitær fødevarebistand ved:

- (1) at sikre udbud af, adgang til og indtag af hensigtsmæssige, sikre og næringsrige fødevarer for befolkninger, der enten er eller med stor sandsynlighed vil blive ramt af kriser, eller som for nylig har været ramt af kriser, for at undgå en uforholdsmæssig høj dødelighed⁹, akut fejlernæring eller andre livstruende virkninger og konsekvenser
- (2) at beskytte indtjeningsmuligheder, som er truet af nyligt overståede, igangværende eller nært forestående kriser, minimere skader på fødevareproduktions- og salgssystemer og etablere vilkår, som kan fremme genopbygningen af selvforsyningen samt
- (3) at styrke kapaciteten i det internationale humanitære bistandssystem og gøre leveringen af fødevarebistand mere effektiv.

4. PRINCIPPER

Ved opfyldelsen af disse mål skal følgende principper ligge til grund for levering af fødevarebistand. De er i overensstemmelse med de generelle principper for levering af EU's humanitære bistand, jf. den europæiske konsensus om humanitær bistand:

De forskellige former for fødevarebistand skal respektere de grundlæggende humanitære principper om *medmenneskelighed*, *upartiskhed*, *neutralitet* og *uafhængighed*. Beslutninger om tildeling af humanitær fødevarebistand skal udelukkende baseres på behov. Midler vil blive tildelt på en objektiv måde i overensstemmelse med disse principper for at forbedre fødeindtaget for de mennesker, der har størst behov, på et upartisk og fordomsfrit grundlag.

Derfor vil EU og EU-medlemsstaterne sikre, at deres humanitære fødevarebistandsindsats bygger på forudgående detaljerede behovs- og årsagsanalyser, der er så nøjagtige og aktuelle som muligt.

Finansieringen af de humanitære fødevarebistandsinterventioner vil blive prioriteret efter i) hvor omfattende krisen og de uopfyldte behov er, ii) hvor overhængende krisen er og iii) hvilken virkning interventionen forventes at have. Men EU er også villig til at vise solidaritet på globalt plan, at dele byrden af påtrængende, uopfyldte fødevarebehov og at gøre noget ved glemte kriser.

EU og EU-medlemsstaterne vil støtte humanitære fødevarebistandsinterventioner med fleksible midler, således at det er muligt at reagere så hensigtsmæssigt og effektivt som muligt i en given situation. Ved udformningen af enhver intervention bør der foretages en

---

⁸ Sådanne "sandsynlighedsberegninger" bør baseres på tidlig varslingsindikatorer og bør vise en kritisk utilstrækkelighed eller forværring i fødeindtaget, som, medmindre der hurtigt sættes ind, vil blive livstruende inden for en periode, der er i overensstemmelse med EU's humanitære mandat.

⁹ Jf. fornote 6 og 7.

sammenligning af, hvor omkostningseffektivt de forskellige aktiviteter og værktøjer vil kunne opfylde de definerede behov.

I de tilfælde, hvor fødevarebistand skønnes at være den bedste løsning, bruges primært lokalt indkøbte varer (dvs. købt i det pågældende land) eller sekundært regionalt indkøbte fødevarer (dvs. varer fra nabolande) for at gøre fødevarerne så acceptable som muligt, for at beskytte eller støtte lokale markeder og for at mindske transportomkostninger og leveringstid.

EU's humanitære fødevarebistand bør være resultatorienteret, idet der foretages målinger af resultater og virkninger på tværs af operationer (samt ses på andre aktørers praksis og relevant forskning), hvilket danner grundlag for udformningen af efterfølgende humanitære fødevarebistandsinterventioner.

EU og EU-medlemsstaterne vil derfor bestræbe sig på at sikre, at alle humanitære fødevarebistandsoperationer, som finansieres, kan kontrolleres uden begrænsninger.

EU og EU-medlemsstaterne vil bestræbe sig på ikke at forårsage skader i forbindelse med levering af humanitær fødevarebistand. De vil f.eks. så vidt muligt sikre sig, at humanitære fødevarebehov opfyldes på en sådan måde, at der ikke skabes unødigt afhængighed af nødhjælpssystemet, at markederne ikke forstyrres, eller modtagerne udsættes for unødige risici ved at modtage bistanden, samtidig med at de negative miljøkonsekvenser mindskes mest muligt, og det sikres, at konflikter over naturressourcer ikke opstår eller forværres. EU og EU-medlemsstaterne vil specielt i forbindelse med konflikter sikre, at risici og muligheder forbundet med beskyttelse vurderes omhyggeligt under hensyntagen til konsekvenserne af både intervention og manglende intervention¹⁰.

EU og EU-medlemsstaterne vil indarbejde ernæringsperspektivet i alle vurderinger af fødevarebistandsbehov og dertil hørende interventioner og vil være særlig opmærksomme på de specifikke ernæringsmæssige behov, som bestemte sårbare grupper måtte have (herunder børn under to år og gravide og ammende kvinder).

EU og EU-medlemsstaterne sikrer, at den menneskelige værdighed respekteres i forbindelse med levering af humanitær fødevarebistand. De forsøger at inddrage modtagersamfundene, når det skal fastlægges, hvilke behov der er, og hvordan der skal sættes ind. De sikrer, at der ved udformningen af fødevarebistandsindsatsen til de nødstedte tages højde for sårbare gruppers særlige behov (f.eks. handicappede, ældre eller kronisk syge).

Det anerkendes, at kvinder, piger, drenge og mænd har forskellige behov, kapaciteter og roller, og EU og EU-medlemsstaterne vil derfor systematisk inddrage kønsaspektet i vurderingen af humanitære fødevarebehov ved tilrettelæggelsen af den humanitære fødevarebistandsindsats.

Humanitære fødevarebistandsforanstaltninger og udviklingsforanstaltninger med henblik på fødevarer sikkerhed bør udformes og gennemføres på en sådan måde, at de tilsammen sikrer en optimal dækning af nødhjælps- og udviklingsbehov, hvad enten de følger umiddelbart efter hinanden eller gennemføres samtidigt² som tilfældet er i mange sårbare stater. Med det endelige mål for øje om at gøre ofre for fødevarekriser selvforsynende bør foranstaltningerne

---

¹⁰ Se GD ECHO's grundlæggende retnings for humanitær beskyttelse ("Funding Guidelines for Humanitarian Protection") af 21. april 2009.

koordineres og afstemmes indbyrdes, således at man får de bedste muligheder for bæredygtige og vedvarende virkninger.

EU's humanitære fødevarebistand vil derfor fastholde principperne om sammenkobling af nødhjælp, rehabilitering og udvikling (LRRD) og fremme LRRD-målene i overensstemmelse med Kommissionens meddelelse om sammenkobling af nødhjælp, rehabilitering og udvikling¹¹, den europæiske konsensus om humanitær bistand fra 2007¹² og bestemmelserne i rammeaftalen om partnerskab¹³.

5. ANVENDELSESOMRÅDET FOR HUMANITÆRE FØDEVAREBISTANDS-FORANSTALTNINGER

For at opfylde ovennævnte mål forstås ved hovedformålet med humanitært fødevarebistandsarbejde at redde liv ved levering af bistand til dækning af basale humanitære fødevare- og ernæringsbehov. Arbejdet sigter dog også på at udfylde støttefunktioner, navnlig ved at bidrage til at mindske risici og sårbarhed og gøre den humanitære fødevarebistand mere hensigtsmæssig og effektiv gennem kapacitetsopbygning og oplysningsarbejde.

5.1. Det operationelle anvendelsesområde for Kommissionens humanitære fødevarebistand

Kommissionen kan iværksætte en humanitær fødevarebistandsindsats:

- (1) hvis dødeligheden eller den akutte fejlernæring på grund af utilstrækkeligt fødeindtag har eller forventes at nå eller overskride den tærskel, der indikerer en nødsituation¹⁴ baseret på velunderbyggede sandsynlighedsberegninger¹⁵, eller
- (2) hvis truede indtjeningsmuligheder eller ekstreme overlevelsesstrategier (herunder salg af produktive goder, stressbetinget migration eller farlig overlevelsespraksis) er eller med stor sandsynlighed forventes at være livstruende eller en risiko for ekstrem lidelse, hvad enten dette skyldes eller resulterer i utilstrækkeligt fødeindtag.

Da Kommissionen anerkender, at en fødevarekrise nogle gange begynder, inden den ernæringsmæssige tilstand forværres, og at der derfor straks skal sættes ind, vil den nødvendigvis afvente et stigende antal tilfælde af akut fejlernæring, før den yder fødevarebistand, men vil sætte ind over for veldefinerede humanitære risici, som er livstruende. Kommissionen behøver heller ikke at afvente en formel katastrofemelding, før den sætter ind.

Kommissionen vil, når den skal tage stilling til, om og hvordan der skal sættes ind ved en given fødevarekrise, være særlig opmærksom på de humanitære instrumenters relative fordele

---

¹¹ Europa-Kommissionens meddelelse om sammenkobling af nødhjælp, rehabilitering og udvikling fra 2001: konklusion.

¹² Den europæiske konsensus fra 2007: afsnit 2.4, punkt 22; afsnit 3.4, punkt 53; afsnit 5 og bilaget.

¹³ GD ECHO's rammeaftale om partnerskab fra 2008: artikel 8.

¹⁴ EU definerer en nødsituation på grundlag af en kombination af absolutte tærskler (dvs. Sphere, WHO osv.) og relative kontekstbestemte indikatorer.

¹⁵ Sådanne "sandsynlighedsberegninger" bør baseres på tidlig varslingsindikatorer, der viser en kritisk utilstrækkelighed eller forværring i fødeindtaget, som, medmindre der hurtigt sættes ind, vil blive livstruende inden for en periode, der er i overensstemmelse med EU's humanitære mandat.

og ulemper. Den vil bygge sin vurdering på en omhyggelig analyse af behov og årsager, på overvejelser om, hvilken form for indsats der bedst vil kunne tackle de givne behov på den mest hensigtsmæssige måde uden at gøre skade og på en nøje gennemgang af de alternative finansieringskilder, der er til rådighed.

Kommissionen erkender, at dens humanitære instrumenter ikke har nogen relativ fordel, når det drejer sig om at løse problemer med kronisk fødevareusikkerhed. Den vil i princippet ikke benytte humanitær fødevarebistand til at løse problemer med kronisk fødevareusikkerhed, medmindre manglende intervention medfører øjeblikkelig eller overhængende humanitær risiko¹⁶ af betydeligt omfang og alvor; andre mere hensigtsmæssige aktører, herunder dens egne udviklingsinstrumenter, enten ikke er i stand eller ikke vil handle og ikke kan overtales til at handle, og der på trods af dens relative ulemper kan forventes positive resultater inden for interventionens varighed. I sådanne tilfælde vil Kommissionen kun yde humanitær fødevarebistand efter dialog, koordinering og samarbejde med eventuelle potentielle udviklingsaktører og med en klar og realistisk strategi for, hvad der skal ske ved bistandens ophør, således at man sikrer en koordineret overgang og undgår en utilsigtet overlappning.

Kommissionen vil overveje at udfase sine humanitære fødevarebistandsinterventioner, når indikatorer for fejlernæring, dødelighed og ekstreme overlevelsesmekanismer (som følge af utilstrækkelig fødeindtag eller dårlig fødevareudnyttelse) ligger stabilt under tærsklen for nødsituationer¹⁷, eller forventes at stabiliseres under sådanne niveauer uafhængigt af Kommissionens humanitære bistand. Dette burde føre til, at størstedelen af kriserammede befolkninger i en længere periode og inden for en overskuelig fremtid får bedre fødeindtag og fødevareudnyttelse uden at skulle tage skadelige overlevelsesstrategier i brug.

Kommissionen vil også overveje at udfase sin humanitære bistand, hvis ikke-humanitære aktører (f.eks. staten eller udviklingsaktører) er i stand til at dække befolkningens fødevaremangel, eller hvis befolkningens humanitære behov dækkes fuldt ud af andre humanitære donorer og aktører.

Kommissionen vil til enhver tid vurdere sine strategier for afslutning af den humanitære indsats på grundlag af sine relative fordele i forhold til andre mulige donorer og undgå, at dens egen forsinkede tilbagetrækning fjerner andre mere egnede aktørers incitament til at deltage. Den vil slå til lyd for, at de mest egnede aktører på tværs af nødhjælps- og udviklingssektret inddrages afhængigt af kontekst og behov.

Kommissionen vil også overveje at trække sig ud af humanitære fødevarebistandsoperationer, hvis de centrale principper i humanitær fødevarebistand ikke respekteres, navnlig i situationer, hvor risikoen for at forårsage skade opvejer de potentielle fordele ved at forblive engageret.

5.2. Opfyldelse af kriseramtes basale fødevare- og ernæringsbehov

EU og EU-medlemsstaterne vil reagere på forskellige symptomer på og underliggende årsager til forbigående fødevareusikkerhed og akut fejlernæring og sætte ind ved hjælp af forskellige aktiviteter og værktøjer for at gøre noget konkret ved problemer vedrørende fødevareudbud, adgang til fødevarer og anvendelse af fødevarer. De vil fremme en integreret planlægning, hvor foranstaltningerne supplerer hinanden og går på tværs af sektorer, for at finde en helhedsorienteret og effektiv løsning på humanitære fødevareproblemer.

---

¹⁶ Jf. glosar i bilag A i det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene.

¹⁷ Jf. fodnote 14.

Valget af det mest hensigtsmæssige interventions- og overførselsmiddel (f.eks. penge eller naturalier) skal være kontekstbestemt og velunderbygget og regelmæssigt tages op til revision. Relevansen af og den relative fordel ved den foreslåede løsning – eller kombinationen af instrumenter, der skal bruges – skal kunne påvises og bygge på behovs- og årsagsanalyser, der er så nøjagtige og aktuelle som muligt.

Ved ydelse af humanitær fødevarebistand skal man være særlig opmærksom på at give modtagere hurtig adgang til sikre og velafbalancerede fødevarer i tilstrækkelige mængder og af tilstrækkelig kvalitet¹⁸ til at kunne dække deres kostbehov. Om muligt bør fødevarebistand også stemme overens med lokale kostpræferencer og være acceptable for modtagerne.

Forbedring eller beskyttelse af indtjeningsmuligheder, hvad enten det er landbrug eller anden indtjening (f.eks. dyrlægebistand til sårbare husdyr eller forbedring af opbevaringen af afgrøder), er en tilladt og hensigtsmæssig nødhjælpsforanstaltning i visse tilfælde, så længe den er affødt af en nødsituation og opfylder humanitære mål inden for en rimelig og afgrænset periode.

Sideløbende med fødevarebistandsforanstaltninger, som direkte er rettet mod fødeindtag, betragtes supplerende foranstaltninger (f.eks. folkesundhedsforanstaltninger) som afgørende, selv om de ikke direkte har betydning for fødevarerudbuddet, adgangen til eller brugen af fødevarer. De har stor betydning for, hvordan kroppen kan udnytte maden og påvirker dermed ernæringen. EU og EU-medlemsstaterne anerkender, at bestemte grupper nødstedte (f.eks. småbørn, navnlig børn under to år¹⁹, gravide/ammende kvinder, ældre og HIV/AIDS-smittede) har særlige kost- og ernæringsbehov²⁰. Hvor de humanitære fødevarebistandsforanstaltninger er rettet mod disse grupper, bør der på grund af deres kost- og ernæringsbehov tages hensyn til deres særlige behov ved at levere tilstrækkelig næringsrige og hensigtsmæssige fødevarer.

5.3. Støtteforanstaltninger

Der skal i EU's humanitære fødevarebistandsinterventioner tages hensyn til mulighederne for at integrere begrænsning af katastroferisici, beredskab, afbødning og forebyggelse inden for rammerne af de humanitære mandater, bestemmelser og fødevarebistandsmål. Kommissionens humanitære fødevarebistandsstrategi bør bygge på strategien i Kommissionens meddelelse om en EU-strategi til støtte for katastrofeforebyggelse i udviklingslande²¹.

Kommissionen anerkender, at initiativer til katastrofeforebyggelse (såsom tidlige varslingsystemer og strategiske fødevarelagre) ofte kræver langvarig støtte, nationalt eller regionalt ejerskab og nøje hensyntagen til økonomiske og politiske perspektiver. Derfor ligger rutinemæssig støtte hertil nødvendigvis uden for det område, hvor humanitære aktører har en

---

¹⁸ Mængde som målt i energisammensætning og kvalitet som målt i fødevarerens sikkerhed og fødevarers sammensætning af protein og makro- og mikronæringsstoffer. Ifølge SPHERE/WHO er kravet til fødevaremængde/energiindtag på 2 100 Kcal pr. person pr. dag i gennemsnit på tværs af alle aldersgrupper. WHO/UNICEF/Verdensfødevareprogrammet (WFP)/ FN's Højkommissariat for flygtninge (UNHCR) har defineret krav til fødevarerens kvalitet/sammensætning af mikronæringsstoffer (se *Food and Nutrition Needs in Emergencies fra november 2002*), selv om disse i øjeblikket revideres.

¹⁹ Børn under to år har den højeste risiko for sygdom og fejlernæring, og for dem er et tilstrækkeligt fødeindtag en mulighed for at sikre langsigtede sundheds- og indlæringsfordele.

²⁰ Jf. GD ECHO's HIV-retningslinjer, vedtaget i oktober 2008.

²¹ Jf. KOM(2009) 84.

relativ fordel. Kommissionens humanitære arbejde kan dog være rettet mod katastrofeforebyggelse samtidig med at der leveres fødevarebistand, og det kan også bidrage til styrkelse, styring og udvikling af katastrofeforebyggelsesinitiativer på kortere sigt i samarbejde med udviklingsaktører. Foranstaltningerne skal tilrettelægges efter princippet om ikke at forårsage skade og må ikke gøre modtagerne mere sårbare eller mere udsatte for andre kriser.

Utilstrækkelig erfaring og færdigheder hos humanitære aktører står ofte i vejen for at benytte de mest hensigtsmæssige fødevarebistandsinterventioner. EU og EU-medlemsstaterne anerkender derfor behovet for at investere i at styrke det humanitære systems kapacitet for at levere mere forskelligartede og mere hensigtsmæssige former for fødevarebistand.

Stigende niveauer af kronisk fødevaresikkerhed medfører, at et stigende antal mennesker bliver sårbare over for fremtidige kriser. Hvis der ikke gøres noget, vil dette øge efterspørgslen på begrænsede humanitære ressourcer. Der er derfor brug for koordinering og lobbyarbejde for at påvirke den offentlige debat og de nationale regeringers og udviklingsaktørers beslutninger om tildeling af ressourcer i retning af en opfyldelse af målene om fødevaresikkerhed. Lobbyarbejdet skal rettes mod statslige aktører, således at de påtager sig deres grundlæggende ansvar for at sikre folkets fødevaresikkerhed. Lobbyarbejdet bør også rettes mod udviklingsaktører (herunder regeringer) i forbindelse med befolkningers udviklingsbehov i krisesammenhæng.

Der må slås til lyd for en effektiv integrering af humanitær bistand og udviklingsbistand gennem en sammenkobling af nødhjælp, rehabilitering og udvikling, således at det sikres, at det internationale bistandssystem drives konsekvent og gennemsigtigt for at afhjælpe sult og sårbarhed. Gennem lobbyarbejde bør det sikres, at den kollektive indsats spænder over nødhjælp, midlertidige behov og udviklingsbehov samtidigt og fremmer de rette betingelser for god regeringsførelse og gunstige nationale og internationale politikker (f.eks. for handel og migration).

EU og EU-medlemsstaterne støtter idéen om en vidtfavnende koordinering af humanitær fødevarebistand under stærk og kvalificeret ledelse. Dette indebærer tæt koordinering med de forskellige landes humanitære aktører, der arbejder på det pågældende område og har et solidt renommé. I forbindelse med FN og den humanitære reform tilslutter Kommissionen sig den såkaldte "cluster-metode" for koordinering og støtter enhver indsats for at få den til at fungere effektivt for fødevare- og ernæringssektoren, idet det skal sikres, at den også hænger sammen med den overordnede struktur for forvaltning af landbrug, fødevaresikkerhed og ernæring.